

Høst af engrapgræs

FrøavlsINFO nr. 8, 2025

- De tidligste sorter nærmer sig skårlægning
- Høstmetoder
- Værd at vide om [frøtærskning](#) og [frøtørring](#)

De tidligste marker af de tidlige sorter af engrapgræs er begyndt at afmodne, og vil være klar til skårlægning i denne uge. Engrapgræs afgrøderne startede tidligt med at gro og var så langt i udviklingen inden der kom vand, at blomstring og frøudvikling var startet. Nedbøren i den seneste tid betyder dog at afmodningen trækker lidt længere ud. Mange af de langstråede og tidlige sorter er ikke gået i leje, og afgrøderne bliver solmodne på alle sider og modner hurtigere. På en mere sildig lokalitet og med større mængder nedbør, vil der gå længere tid, i en ellers tilsvarende afgrøde/sort.

Undgå at høste forurenede pletter

Er der partier eller pletter i marken, som er meget forurenet med svært frøenselige arter som fremmed rapgræs, alm. rajgræs, hundegræs, rævehale, væselhale, skræpper mm., så undgå at høste disse områder.

Modenhedsbestemmelse

Fra blomstring til skårlægning regnes normalt med ca. 25 dage. Udbyttet i spildsomme sorter topper, når vandprocenten i frøet er omkring 35% vand. Et år som 2025 med en del sol i frøindlejringsperioden går afgrøden fra det rødlige over i den gullige kulør. Når frøene i en tør afgrøde begynder at løsne sig, og en del frø falder af ved et let slag mod hånden, er marken klar til at blive skårlagt.

Smågrenene som frøene sidder på skal være gullige på min. 75 procent af frøstænglerne. Afgrøden kan være uensartet i afmodningen, så tjek flere steder i marken.

Skulle afgrøden være gået i leje, vil de øverste strå være de mest modne og have de mest veludviklede frø.

Der er stor forskel på sorternes modningstidspunkt og spildsomhed. Generelt er de kortstråede sorter meget lidt spildsomme, hvorimod de langstråede sorter er mere spildsomme. Vi forventer relativt spildsomme afgrøder i år, da størst spildsomhed forekommer i de år hvor vejret skifter imellem sol og regn, som det har gjort de seneste 3 uger.

Skårlægning af langstråede og spildsomme sorter

Engrapgræs skårlægges bedst med en fingerslåmaskine. Flere års forsøg viser klart, at skiveslåmaskiner giver et betydeligt større spild, derfor bør skiveslåmaskinen generelt betragtes som en nødløsning, og aldrig anvendes i marker med mindre plantemasse. Det kan blive nødvendigt at hente skår, hvis afgrøden er gået i leje. Fingerslåmaskinen skal køre mod toppen eller skråt mod toppen, mens det er omvendt for skiveslåmaskinen.

Vejringstiden på skår er normalt en uges tid. Spildsomme sorter skårlægges tidligere, og bør derfor ligge på skår længst.

Skårløftning eller underskæring af skåret kan lade sig gøre, hvis der er gengroning og nedbør i vejringstiden.

Skårlagt engrapgræs - Balin

Skårlægning eller direkte høst af korte sorter

I korte sorter er der flere valgmuligheder. De kan skårlægges eller tærskes direkte, hvis sorten ikke er spildsom, og hvis afgrøden ikke har ret meget bundgræs.

Vent med direkte tærskning, indtil afgrøden er godt moden, hvilket vil sige 10-14 dage efter normalt skårlægningstidspunkt og afgrødens farve går over i en høstgul til grålig tone. Pas meget på spireevnen i direkte tærsket engrapgræsfrø. Råvaren skal beluftes med det samme, og må ikke stå natten over i vognen. Direkte tærskning er en fordel, hvis der er forurening med andre rapgræsser, idet noget af det alm. rapgræs kan nå at drysse af inden tærskning. Tilsvarende kan indholdet af enårig rapgræs reduceres i frøvaren, hvis det kan lade sig gøre at løfte skærebordet lidt.

DLF

FrøavlsINFO

Kombination

I ikke spildsomme sorter, med udsigt til ustabil vej, skårlægges afgrøden, når engrapgræsset er modent, hvorefter marken vejrer 2-3 dage, inden mejetærskning påbegyndes. Metoden er også velegnet i afgrøder med bundgræs, den giver græsset mulighed for at ose af, og adskillelsen af frø og halm i mejetærskeren bliver nemmere.

De to sidste metoder kræver mere beluftning på plantørreriet.

Tør frøet ned til et vandindhold på under 12 pct. vand.

Husk altid at blæse i frøet mindst en gang om ugen i august/september og følg op hver 4. uge frem til november. Selv 15 minutters blæsning gør en forskel. Vi anbefaler at du altid køler frøet ned på lageret, når det er tørt.

Returtærsker

Nogle engrapgræsavlere har valgt at investere i en returtærsker til engrapgræs, og der kan være meget frø at hente, op til 100 kg pr. ha, specielt i sorter med meget frøuld. Fremkørsels-hastigheden kan normalt øges, og man kan på denne måde øge sin mejetærskerkapacitet. Desuden kan man bruge mere luft på soldet og dermed få højere rumvægt og bedre råvarekvalitet.

Råvarekvalitet

En kubikmeter råvare skal veje mellem 190 og 220 kg for at få et tilfredsstillende lavt rensesvind på omkring 20 pct.

Det er en grov rettesnor, som ikke gælder, hvis der er et unormalt stort indhold af fx enårig rapgræs eller spildkorn. I sorter med meget frøuld er det sværere at opnå en høj rumvægt end i sorter med skarpt og tungt frø.

Rumvægten i vådt frø reduceres ved tørring med to procent for hver procent vand over 13 pct.

Denne regel gælder for alle græsfrøarter:

Vådt frø med 16 pct. vand og en rumvægt på 200 kg/m³ vejer så efter tørring knapt 190 kg/m³.

Venlig hilsen
Avlsafdelingen
DLF